

WPROWADZENIE DO OPERATORÓW RÓŻNICZKOWYCH NA GRAFACH

KAMIL RESZKO

STRESZCZENIE.

Krótkie wprowadzenie do operatorów różniczkowych na grafach: laplasjan oraz operator prawdopodobieństwa

NOTIONS

$\mathbb{N}$ - zbiór liczb naturalnych
 $\mathbb{R}$ - zbiór liczb rzeczywistych
 $\mathbb{R}^+$ - zbiór liczb rzeczywistych dodatnich
 $\#$ - ilość elementów w zbiorze.

1. GRAFY WAŻONE

Graf ważony (inaczej graf z wagami) jest parą (V, b) , gdzie V jest zbiorem wierzchołków (tj. dowolnym zbiorem) oraz $b: V \times V \rightarrow \mathbb{R}$ spełnia następujące warunki:

$b(x, y) \leq 0$ any $x, y \in V$,
 $b(x, y) = b(y, x)$ for any $x, y \in V$,
 $b(x, x) = 0$ for any $x \in V$.

Jeśli $(x, y) \neq 0$, to mówimy, że pomiędzy x, y jest *krawędź* i zapisujemy $x \sim y$. Trzeci warunek oznacza, że rozważamy grafy bez pętli.

Ścieżka w grafie to dowolny ciąg wierzchołków, taki że

$$x_1 \sim x_2 \sim \dots \sim x_n$$

Spójny graf - graf, w którym każdą parę wierzchołków łączy pewna ścieżka. *Graf skończony* ma skończoną ilość wierzchołków ($\#V < \infty$). W tym wprowadzeniu rozważamy wyłącznie skończone spójne grafy.

Graf pełny - graf w którym if $x \sim y$ dla każdego $x, y \in V$. Inaczej graf nazywa się *niepełnym*.

Graf nazywa się *dwudzielnym*, jeżeli istnieje podział jego wierzchołków $V = V_1 \cup V_2$ taki że z $x \sim y$ ($x, y \in V$) wynika albo $x \in V_1, y \in V_2$, albo $x \in V_2, y \in V_1$.

Będziemy też rozpatrywać wagi *znormalizowane*:

$$(1) \quad p(x, y) = \frac{b(x, y)}{b(x)},$$

gdzie $b(x) = \sum_y b(x, y)$. Trzeba uważać, że ogólnie $p(x, y) \neq p(y, x)$.

2. PODSTAWOWE OPERATORY RÓŻNICZKOWE

Rozważmy następujący zbiór funkcji na wierzchołkach grafu ważonego

$$\mathfrak{F} = \{f | f: V \rightarrow \mathbb{R}\}$$

Naszym głównym zainteresowaniem będzie znormalizowany operator Laplace'a

(laplasjan) oraz operator prawdopodobieństwa $\mathfrak{S}$. *Operator Laplace'a (laplasjan)* jest zdefiniowany jako

$$(2) \quad \mathcal{L}f(x) = \sum_{y \in V} (f(x) - f(y)) \frac{b(x, y)}{b(x)} = \sum_{y \in V} (f(x) - f(y)) p(x, y)$$

dla wszystkich $f \in \mathfrak{S}$.

Operator $\mathcal{P} = \mathcal{I} - \mathcal{L}$ dla $f \in \mathfrak{S}$ nazywa się *operatorem prawdopodobieństwa*.

Definition 1. Operator *różnicy* jest zdefiniowany jako

$$\nabla f = f(y) - f(x)$$

Operator różnicy jest dyskretnym analogiem pochodnej. Z(3) wynika, że Oprócz tego, wprowadzimy następujące oznaczenie:

Jeżeli $\emptyset$, to jest zbiorem pustym, więc ostatni wyraz w (5) znika i otrzymujemy **Theorem 2** (Formula Greena). *Dla każdych dwóch funkcji $f, g: \dots$ i dla każdego...* spełniają się następujące tożsamości:

gdzie w ostatnim wierszu zmieniliśmy notację zmiennych x i y w pierwszej sumie. Dodając do siebie ostatnie dwa wiersze i dzieląc przez 2, otrzymujemy (5).

Corollary 3. *Dla każdej funkcji f :*

3. PROBLEM DIRICHLETA

nazywa się *problemem Dirichleta*. Ten problem jest dyskretną wersją ciągłego problemu Dirichleta.

Theorem 4 *Problem Dirichleta (8) zawsze ma dokładnie jedno rozwiązanie v :*

Punktem kluczowym dowodu twierdzenia 4 jest następująca lemma.

Lemma 5 (Zasada maksimuma i minimuma) *Niech $\sum f$*